

Людмила ФИЛИПОВИЧ – доктор філос. наук, професор, завідувач Відділу релігійних процесів в Україні Інституту філософії НАН України, Виконавчий директор Центру релігійної інформації та свободи Української асоціації релігієзнавців

Довголітні опозиціонери – світські мас-медіа і віруючі люди, які уособлюють різні системи цінностей, зібралися 23 квітня 2009 року на Круглому столі в Інституті журналістики при Київському національному університеті ім. Т.Г.Шевченка, щоб поміркувати над складними питаннями взаємин двох, досі самостійних, сфер.

Релігійні спільноти прагнуть, щоб про них писали об'єктивно, а ЗМІ вважають, що об'єктивність нормативна, а тому нецікава. Віруючі хочуть позитиву в інформаційних повідомленнях, а специфіка журналістського жанру базується на пошуках сенсації, приправленої скандалом, без чого будь-яка добра новина і конструктивна подія, на думку медіа, не приверне увагу споживачів такої інформації.

Роздумуючи над тим, що заважає світській журналістиці захоплено інформувати про релігійне життя України та світу, перше, що спадає на думку, це те, що в Україні немає достойних журналістів, що рівень їх підготовки не відповідає потребам часу, що вони не включені до релігійних процесів, а тому слабо уявляють їх специфіку. Під час Круглого столу одні учасники обговорення доводили, що талановитий журналіст однаково цікаво напише і про сталевара, і про патріарха, і про президента, і про студента. Інші заперечували, вважаючи, що професійний рівень журналіста – це ще не гарантія успіху.

Журналіст, найталановитіший і вільний, самостійний в своїх судженнях і гострий на висловлювання, перебуває під впливом певного оточення, в якому панує безліч стереотипів, авторами і поширювачами яких, до речі, часто бувають самі акули пера. Їм важко в цьому признатися, але чи не ЗМІ підтримують уяву про суцільну православність України, про чужість інших релігій ментальності і культурі українського народу, про геополітичні плани Ватикану, про зрадництво греко-католиків, про небезпеку і шкідливість нових релігій тощо.

Серія публікацій в газеті «Дело», телепередачі на СТБ, ICTV, Інтері та інших каналах формують у людей спотворені образи християнства, ісламу, іудаїзму. Одиничний випадок видається за закономірність, помилка одного віруючого сприймається як хибність всього релігійного напрямку. При цьому ігнорується конституційні права людини на свободу віросповідання, на право людини самостійно визначити для себе ту систему цінностей, яка є найдосконалішою.

Журналісти часто не обізнані у особливостях тих чи інших релігій, не поважають чужий релігійний досвід як результат тривалої духовної праці над собою, не враховують силу образливого слова, кинутого на адресу віруючого, для якого характер його взаємин із Богом є чи не найінтимніший, довірливий, щирий.

Комунікація з будь-якою людиною передбачає глибоку внутрішню культуру журналіста, а при спілкуванні із віруючим – особливий інтуїтивний дар проникнення у внутрішнє життя сповідника тієї чи іншої релігії. Делікатність, уважність, спостережливість, ерудованість, професіоналізм, духовність, а головню інтенційність, тобто спрямованість на суб'єкт свого зацікавлення, – ось що складає той мінімум, який необхідний журналісту, щоб бути успішним у висвітленні релігійних подій, питань віри, життя віруючого та його спільноти одновірців.

Постійна духовна праця над собою, участь у заходах, які підвищують фаховість та ерудованість, відшліфовка своєї журналістською майстерності, гострота погляду і орієнтація на конструктив – це те, що, на нашу думку, може покращити рівень вітчизняної журналістики, яка продукує інформацію про духовне, зокрема релігійне, життя.

Інститут релігійної свободи, м.Київ

www.irs.in.ua

***УВАГА!** Редакція ІРС залишає за собою право не погоджуватися зі змістом матеріалів, поданих у цьому розділі.*